

10 Investice

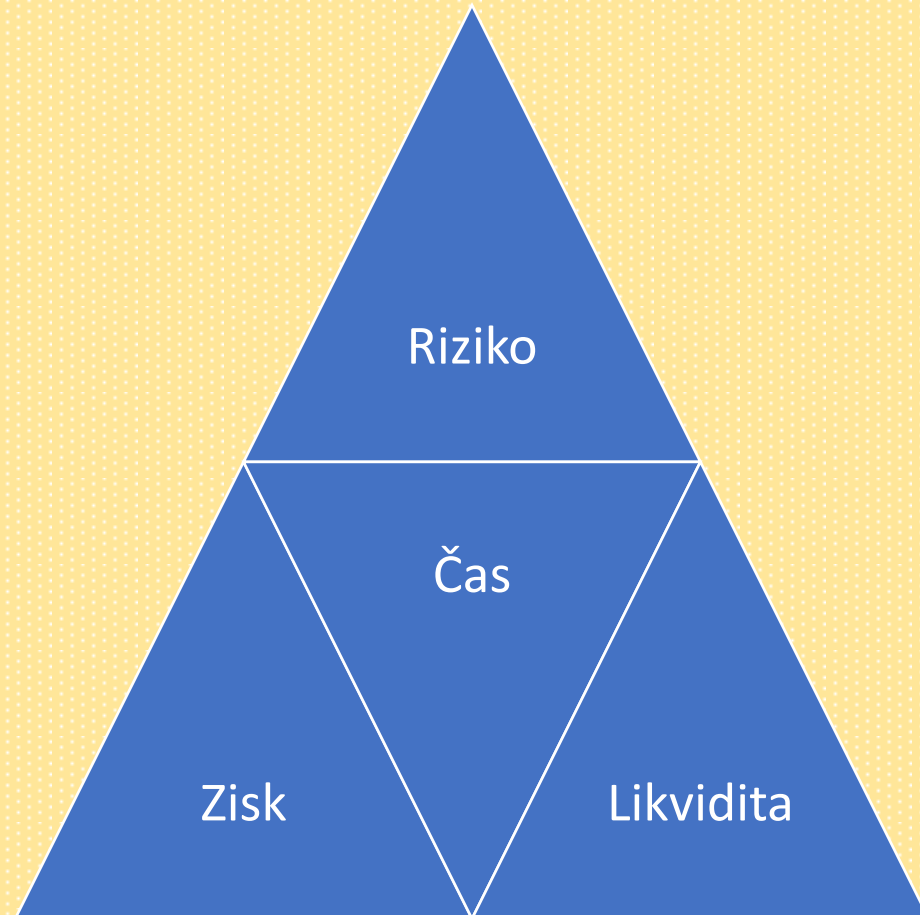
Definice

- Investici je obecně možno chápat jako záměrné obětování jisté dnešní hodnoty za účelem získání vyšší (i když nejisté) hodnoty budoucí.
- V praxi se může jednat například o investici do nemovitosti s úmyslem ji v budoucnu prodat nebo pronajmout, do umění, do vzdělání, které nám má přinést vyšší příjmy, o finanční investice, podnikání atd.
- V zásadě všechna odvětví finančního trhu lze označit jako investici.

Členění investic

- *investice finanční*, lze je chápat jako přeměnu peněz za finanční investiční instrumenty (cenné papíry).
- *investice reálné* představují investice do komodit. Patří sem drahé kovy, nemovitosti, movité věci a ostatní komodity. Významnou obchodovanou komoditou je např. káva, kakao, pomerančová šťáva nebo ropa.

Investiční trojúhelník

Investiční trojúhelník

- Čím vyšší je očekávaný výnos, tím je také větší riziko.
- Čím vyšší je očekávaný výnos, tím nižší je likvidita.
- Čím vyšší je likvidita, tím nižší je výnos a riziko.

Výnos

- **Výnos** je hlavním důvodem, proč investujeme. Očekáváme, že peníze, které investujeme se nám vrátí zhodnocené. U investic není výnos nijak garantován, bavíme se tedy vždy o *předpokládaném* výnosu.
- Jako kritérium hodnocení efektivnosti investice bývá všeobecně považována její výnosnost. Výnosnost udává míru zhodnocení finančních prostředků vložených do určitého investičního instrumentu za určité časové období.
- Na výnos, jeho výši a vývoj má vliv celá řada různých ekonomických souvislostí.

Riziko

- S výnosem úzce souvisí **riziko**. V tomto kontextu můžeme chápat riziko jako nejistotu investora spojenou s tím, že se mu nepodaří dosáhnout očekávané výnosnosti.

Diverzifikace rizika

- Význam diverzifikace spočívá v úsloví „nesázet vše na jednu kartu“.
- Rozmístění investovaných prostředků do více druhů aktiv snižuje riziko potenciální ztráty.
- Je vhodné vybírat taková aktiva, na která působí různé vlivy, které spolu nesouvisí, např. cenné papíry firem působících v různých odvětvích, nebo různé druhy cenných papírů. V době, když ceny některých aktiv rostou, ceny jiných klesají. Tak může být ztráta jednoho aktiva kompenzována zisky v jiném.
- Důležité je také rozmístění peněz nejen v místě, ale také v čase.

Život a zdraví

Penze

Majetek

Bydlení

Sny a
přání

Rezervy

Odpovědnost

Investice

Děti

Likvidita

- **Likvidita** v souvislosti s investováním znamená, jak rychle je možno investici, bezeztrátově přeměnit zpět na hotové peníze.

Čas

- Významný je také **faktor času** – investiční horizont.
- Pro každý druh investice platí obecná doporučení pro to, jak dlouho by měly být peníze v investici drženy.
- Čím vyšší chceme výnos, podstupujeme vyšší riziko. Doba držení investice dokáže toto riziko snižovat.

Profil investora

- Investoři musí vždy souhrnně hodnotit výnosnost, rizikovost a likviditu.
- Přitom platí, že neexistuje taková investice, která by současně dosahovala maxima všech tří kritérií současně.
- Existuje pouze varianta jejich optimálního poměru.
- Volba investice závisí na tom, čemu dává investor prioritu.
- Tady platí více než jinde na finančním trhu, že rozhodování investora, zvláště pokud začíná investovat, je řízeno emocemi a kvalitou dostupných informací.

Co vzít při investování v úvahu

- Důležitý je zejména účel investice,
- jak velké riziko jste ochotni unést,
- časový horizont uložení peněz, resp. jak dlouho nebudete peníze potřebovat,
- zda preferuje výnos nebo nízké riziko nebo chcete mít peníze k dispozici,
- jaká je vaše majetková situace (můžu si tu investici dovolit?),
- znalosti finančního trhu atd.

Pojmy

- Cenný papír
- Emise
- Emitent
- Diverzifikace rizika
- Volatilita

Trh cenných papírů

- Primární trh – prvotní uvedení cenného papíru na trh
- Sekundární trh – obchodování s již emitovanými cennými papíry (second hand)
- Prospekt emitenta – dokument obsahující veškeré údaje nezbytné pro investora, aby mohl zodpovědně posoudit vhodnost koupě cenných papírů. Schvaluje jej ČNB.

Podoba cenných papírů

- Zaknihované cenné papíry – v elektronické podobě
- Listinné cenné papíry – v listinné podobě

Členění cenných papírů

- Cenné papíry z hlediska délky životnosti.
- Cenné papíry podle majetkové podstaty.
- Finanční deriváty.

Členění cenných papírů podle majetkové podstaty

Majetkové cenné papíry (akcie)

Akcie je cenný papír, s nímž je spojeno právo akcionáře podílet se na řízení společnosti (hlasovat na valné hromadě), na zisku společnosti (dividendy) a na likvidačním zůstatku.

Dluhové cenné papíry (dluhopis)

- Jsou spojeny s dluhem.
- Dokládají zapůjčení peněžních prostředků investorem.
- Investor je věřitelem a jejich zakoupením získává právo na předem stanovený úrok a navrácení zapůjčené částky (jistiny) za předem stanovených podmínek.
- Právo majitele požadovat splacení dlužné částky a výnosů z něj k určitému datu – kupóny.

- U dluhopisů nevzniká právo účasti na likvidačním zůstatku (prašivé dluhopisy – junk bonds)!
  - Jmenovitá hodnota: hodnota uvedená v textu dluhopisu.
  - Kurs dluhopisu: cena, za kterou je dluhopis prodáván.
  - Státní dluhopisy, korporátní dluhopisy

Cenné papíry z hlediska délky životnosti.

Cenné papíry peněžního trhu:

- Jsou krátkodobé cenné papíry, jejichž doba životnosti (neboli délka splatnosti) je v okamžiku emise kratší než jeden rok. Vzhledem k jejich krátké životnosti vzniká potřeba je neustále znovu emitovat. To značně zvyšuje význam primárního trhu.
- Na peněžním trhu se obchodují cenné papíry se splatností do 1 roku.

Krátkodobé dluhopisy peněžního trhu

- *Státní pokladniční poukázky* – bývají používány k pokrytí krátkodobého nesouladu v plnění a čerpání státního rozpočtu. Emituje ministerstvo financí. Jejich životnost se pohybuje od cca 3 do 12 měsíců. Pro běžného investora dostupné pouze v rámci podílových fondů.
- *Depozitní certifikáty* – krátkodobé diskontované dluhopisy. Doba splatnosti nepřesahuje zpravidla 12 měsíců. Vydávají je především obchodní banky a jsou dostupné i pro drobné klienty.
- *Směnky* – z pohledu investičního lze směnky charakterizovat jako krátkodobé, individuálně vydávané diskontované (bezkupónové) dluhopisy.

Cenné papíry kapitálového trhu:

- Jejich doba životnosti je delší než jeden rok. Může být i neohraničená.
- Dlouhodobé dluhopisy (obligace), akcie
- Vzhledem k jejich dlouhodobé povaze bývá zpravidla u všech významnějších emisí zaručena veřejná obchodovatelnost, a to především na organizovaných (burzovních) trzích.
- Na burze jsou obchodovány pouze vysoce kvalitní tituly.
- Na kapitálovém trhu se obchodují cenné papíry nad 1 rok.

Finanční deriváty

- Jako finanční deriváty jsou označovány finanční instrumenty, jejichž hodnota je odvozena od hodnoty tzv. podkladového aktiva. Jejich podstatou je forma termínového obchodu. Protože jsou odvozeny od podkladových aktiv, vývoj jejich ceny je závislý na očekávaném vývoji cen (kurzů) právě těchto aktiv. Existují dva základní druhy podkladových aktiv:

- *Finanční podkladová aktiva* – sem patří akcie, dluhopisy, cizí měny, drahé kovy, burzovní indexy aj.

- *Reálná podkladová aktiva* – řadíme zde komodity, nemovitosti, movité věci aj.

- Na finančních trzích rozlišujeme dva druhy obchodů podle toho, jak dalece se od sebe liší okamžik uzavření obchodu a okamžik jeho vypořádání. Jsou to obchody **promptní**, kde je tato prodleva pouze několik dní a **termínové** (derivátové) obchody, kde existuje delší časová prodleva a s předmětem kontraktu se dá ještě různě manipulovat.

- K derivátovým obchodům patří obchody typu futures, forward, swapové kontrakty a opce.

Jedná se o kontrakt, kdy kupující se zavazuje, že ke konkrétnímu datu v budoucnu nakoupí předem smlouvené množství podkladového aktiva za cenu dohodnutou teď – **spekulace** na cenu.

- Na finančních trzích rozlišujeme dva druhy obchodů podle toho, jak dalece se od sebe liší okamžik uzavření obchodu a okamžik jeho vypořádání. Jsou to obchody **promptní**, kde je tato prodleva pouze několik dní a **termínové** (derivátové) obchody, kde existuje delší časová prodleva a s předmětem kontraktu se dá ještě různě manipulovat.
- K derivátovým obchodům patří obchody typu futures, forward, swapové kontrakty a opce.

Jedná se o kontrakt, kdy kupující se zavazuje, že ke konkrétnímu datu v budoucnu nakoupí předem smluvené množství podkladového aktiva za cenu dohodnutou teď – **spekulace** na cenu.

Otevřené podílové fondy

- Základním princip spočívá v tom, že více investorů svěří své prostředky profesionálnímu správci (investiční společnosti), který je za odměnu spravuje a zhodnocuje.
- Kolektivní investování prostřednictvím podílových fondů spočívá ve shromažďování prostředků od veřejnosti a kvalifikovaných investorů, které jsou následně investovány podle předem určené investiční strategie. V České republice jsou povoleny tzv. otevřené podílové fondy, tzn. investované peníze mohou zpátky odkoupit.

- Vložené prostředky zůstávají majetkem investorů a jsou spravovány investiční společností.
- Investiční společnost zajišťuje obhospodařování a administraci fondu v souladu se statutem fondu za úplatu.
- Investoři tedy nenakupují akcie investiční společnosti, nýbrž podílové listy, čímž se stávají podílníky na majetku podílových fondů.
- Jedna investiční společnost může spravovat i desítky podílových fondů.

Výhody

- Diverzifikace rizika – jedním vkladem můžete investovat např. do 50 různých firem.
- Dosahování vyšších potenciálních výnosů.
- Investování prostřednictvím specializovaných finančních institucí.
- Minimalizace informačních a transakčních nákladů.
- Podíl na vlastnictví takových aktiv, ke kterým byste se jinak nedostali.
- Vysoká dostupnost i pro drobné investory.
- Využití znalostí odborníků.
- Časová nenáročnost.

Diverzifikace rizika

- Investování do podílových fondů má veliký význam z hlediska diverzifikace rizika. Pokud nakupujete přímo cenný papír jedné konkrétní společnosti nebo společností, hodnota vaší investice je závislá na vývoji hodnoty této společnosti. Naproti tomu podílový fond se skládá z několika desítek společností, resp. jejich cenných papírů.
- Dále na rozdíl od obchodování na burze nepotřebujete vysoký kapitál pro investování. Za současných podmínek je u většiny podílových fondů stanoven minimální vklad ve výši 500Kč. V podílových fondech je možné provádět i jednorázové vklady, efektivnější jsou pravidelné měsíční vklady.

Pravidelné investování

- Umí vydělávat na kolísání hodnoty investice.
- Lépe rozloží riziko v čase.
- Zásadní je hodnota investice v okamžiku nákupu a v okamžiku prodeje. Co se děje mezi tím není relevantní.

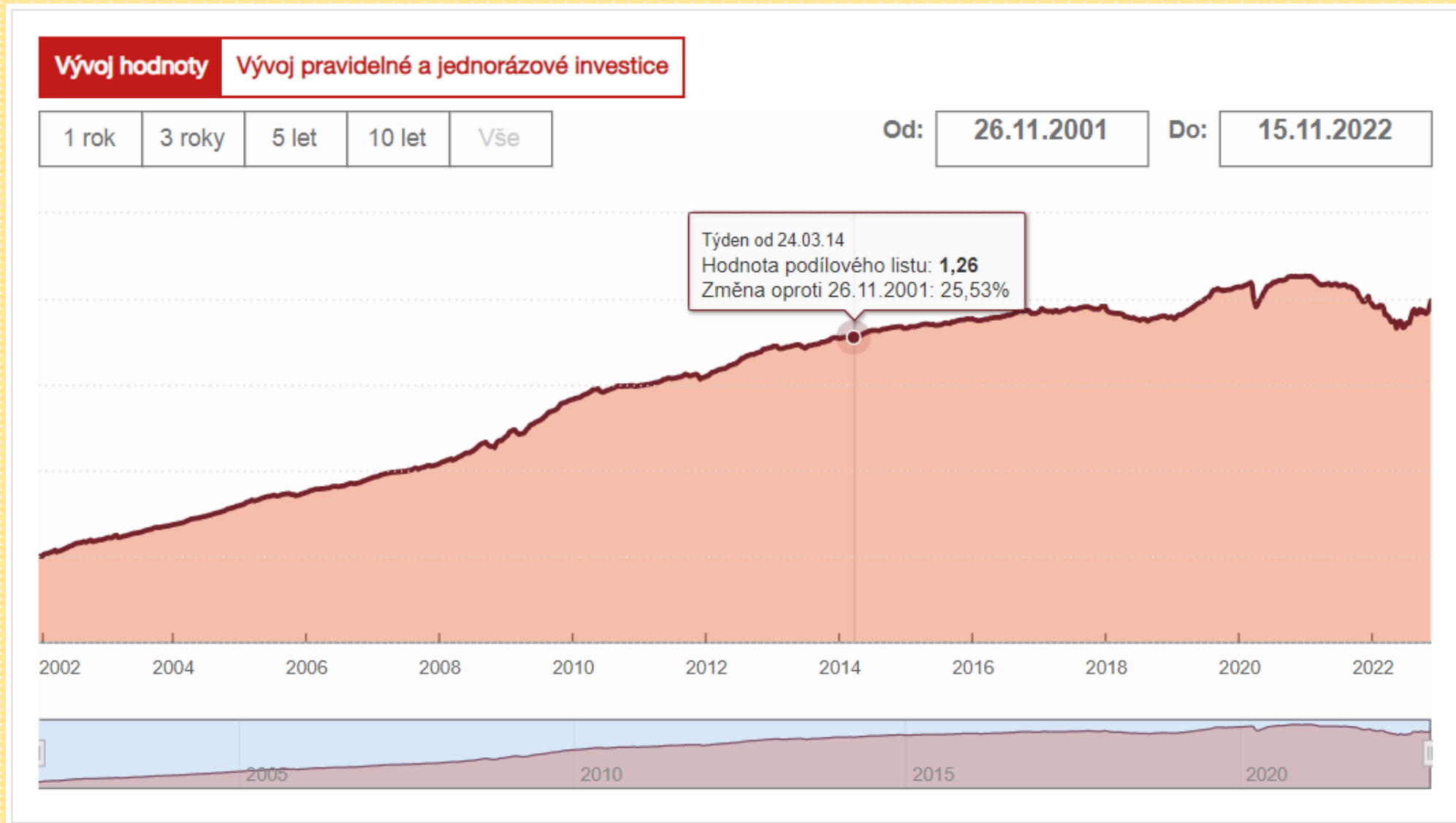
Základní druhy podílových fondů

- **Fondy akciové** – většinová část portfolia je tvořena akciemi, proto všeobecně bývají označovány jako fondy s vysokým rizikem. Vývoj tržních cen akcií v portfoliu mívá vysokou míru volatility a je závislé na hospodaření příslušných podniků. V dlouhodobém horizontu mají potenciál vysokého výnosu.
- **Fondy dlouhodobých dluhopisů** – významnou roli hraje zejména to, kdo je emitentem obligací, dále také druh dluhopisů.
- **Fondy peněžního trhu** – obecně se řadí mezi nejméně rizikové fondy. Jelikož investují především do krátkodobých dluhopisů, zejména do státních pokladničních poukázek, jsou využitelné pro krátkodobé investice v horizontu cca jednoho roku.

- **Fondy reálných aktiv** – u fondů kolektivního investování se nejčastěji jedná o investice do nemovitostí, popř. do komodit.
- **Fondy smíšené** – vytvářejí kombinace cenných papírů, nejčastěji akcií a obligací. Z hlediska rizikovosti a výnosnosti záleží u těchto fondů na konkrétní skladbě portfolia, resp. na poměru akcií a dluhopisu, popř. dalších cenných papírů. Skladbu tohoto poměru investiční společnost upravuje podle očekávaného vývoje.
- **Fondy fondů** (střešní fondy) – fondy investující do akcií samotných investičních společností nebo do podílových listů jiných fondů.

Konzervativní fond

Dluhopisový fond

Vývoj hodnoty

Vývoj pravidelné a jednorázové investice

1 rok

3 roky

5 let

10 let

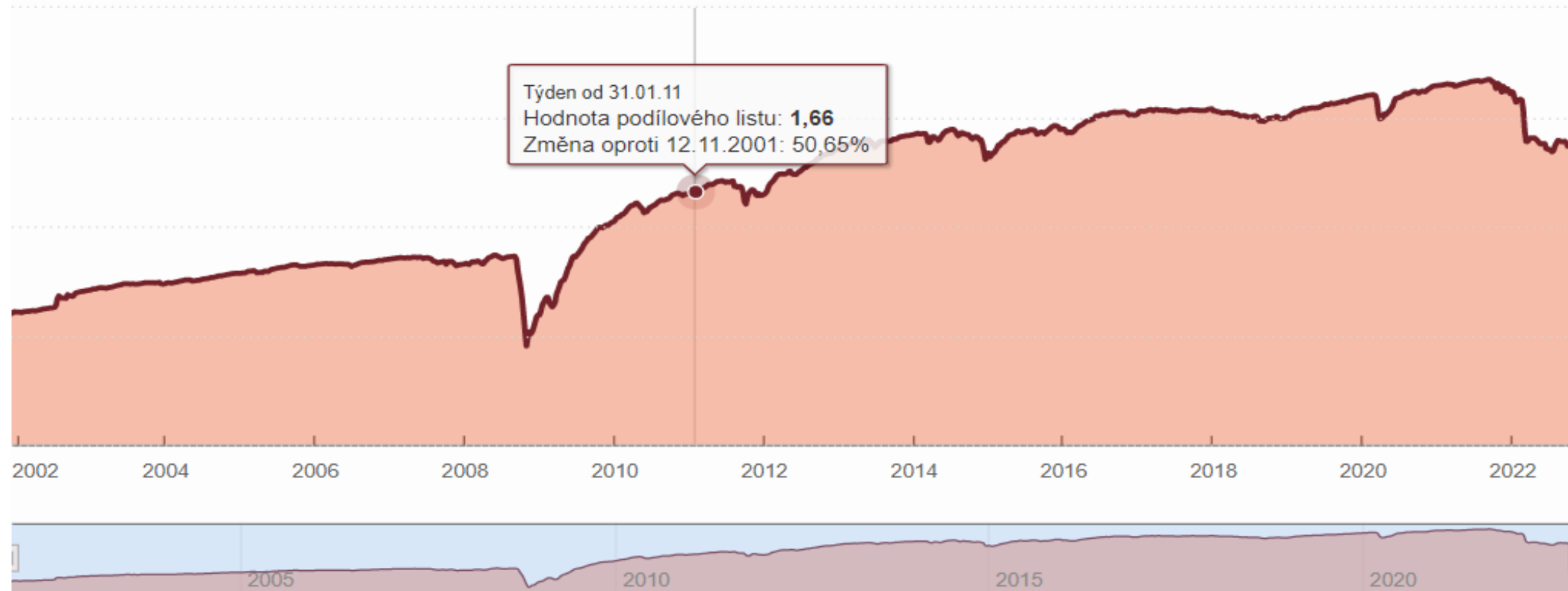
Vše

Od:

12.11.2001

Do:

15.11.2022

Akciový fond

Vývoj hodnoty

Vývoj pravidelné a jednorázové investice

1 rok

3 roky

5 let

10 let

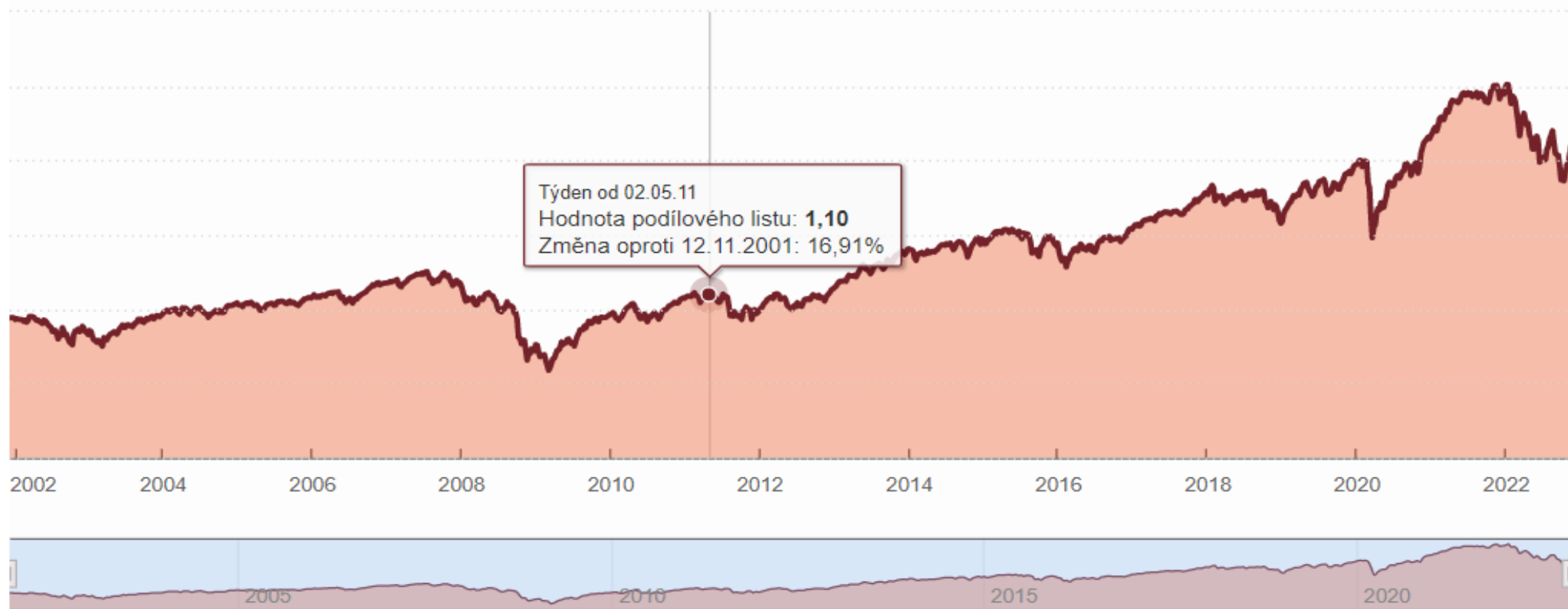
Vše

Od:

12.11.2001

Do:

15.11.2022

Základní chyby v investování

- Chyby plynoucí z: - myšlení (př. odhad pravděpodobnosti)
  - emocí: touha (po zisku), strach (odpor ke ztrátám)

Nezkušený investor

Neschopnost odložit okamžitou spotřebu

Nadměrná sebedůvěra (iluze znalostí)

Zásluhy připisují sobě, neúspěch jiným

Averze k riziku

Majetnický efekt

Děkuji za pozornost.